

Inget kosläpp i ekonomin

– prognosuppdatering oktober 2024

LO-ekonomerna

Sammanfattning

SVENSK EKONOMI fortsätter att utvecklas svagt. De senaste årens utveckling, där en svag inhemsk efterfrågan räddas av en god utveckling i nettoexporten, förstärks i LO-ekonomernas uppdaterade prognosbild. De förväntningar som funnits från bland annat Riksbanken om ett potentiellt kosläpp för hushållens konsumtion under 2024 har kommit på skam. LO-ekonomernas bedömning är att hushållen, när inkomsterna förstärks, börjar med att fylla på sina reserver innan man tar på sig nya utgifter.

På arbetsmarknaden syns ännu ingen ljusning. Sysselsättningen har börjat stiga i enlighet med tidigare bedömningar och en något svagare tillväxt i arbetskraften håller ner arbetslöshetstalen mer än väntat. Men färre nya jobb annonseras ut och varslen fortsätter att stiga vilket pekar mot att återhämtningen dröjer.

Tabell 1

Nyckeltal, LO-ekonomernas juniprognos kursivt

Procentuell förändring om inget annat anges

	2024		2025	
	Okt	Jun	Okt	Jun
BNP	0,9	0,8	2,2	2,1
Hushållskonsumtion	0,3	0,8	3,0	3,1
Offentlig konsumtion	0,8	0,8	1,8	1,8
Bruttoinvesteringar	-1,2	-0,9	2,2	2,2
Lager	0,2	0,5	0,0	-0,2
Export	2,1	2,1	3,3	3,3
Import	0,9	2,1	3,8	3,9
KPI	2,7	2,7	-0,3	0,2
KPIF	1,7	1,9	1,4	1,3
Styrränta	2,50	3,00	1,75	2,50
Arbetslöshet¹	8,3	8,5	8,2	8,2
Sysselsättningsgrad²	69,2	69,1	69,5	69,5

1 Andel av arbetskraften, 15–74 år, procent

2 Andel av befolkningen, 15–74 år, procent

Källa: Egna beräkningar, Ekonomiska utsikter

Inflation och räntor

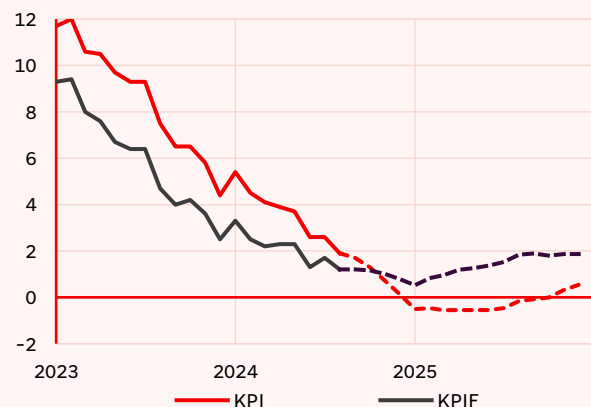
Inflationstrycket i den svenska ekonomin är fortsatt mycket svagt. Låga energipriser har bidragit till att dra ner inflationen (mätt som KPIF) ännu längre under tvåprocentmålet än vad vi prognostiserade i de ekonomiska utsikterna från i juni.

Riksbanken har vid de senaste mötena blivit allt tydligare i sina intentioner att sänka styrräntan mot en neutral nivå. Den svaga konjunkturen i kombination med att man agerat långsamt riskerar dock att leda till att direktionen tvingas sänka räntan under sin bedömning av den långsiktigt neutrala räntenivån. När Riksbanken justerar sin penningpolitik väntas även den sammantagna inflationen, mätt i KPI, röra sig ner mot mycket låga nivåer under slutet av 2024 och hela 2025.

Diagram 1

Inflationsprognos

Procentuell förändring över 12 månader

Källa: SCB

Svensk tillväxt

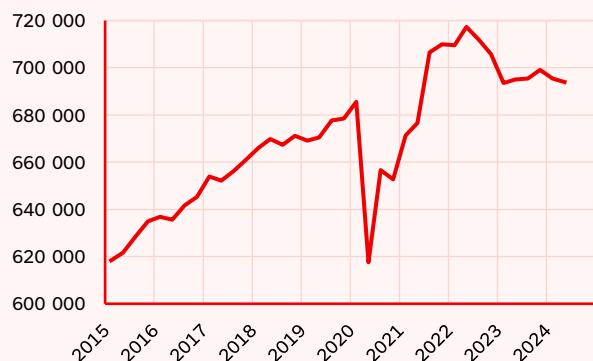
När inflationschocken nu är över har reallönerna börjat öka under våren 2024. Men den stigande köpkraften hos hushållen har ännu inte omsatts i en ökad konsumtion. Istället har 2024 börjat sämre än väntat. LO-ekonomerna har tidigare visat hur inflationskrisen ätit av hushållens buffertar. Behovet av att återställa

marginaler och reserver gör att reallöneutvecklingen inte får fullt genomslag i hushållskonsumtionen i när-tid. Även om svenska hushåll har stor andel rörliga lån kommer Riksbankens omläggning av penningpoli-tiken att påverka hushållen med en viss fördröjning. Den köpfest eller "kosläpp" som vissa prognosma-kare väntat sig kommer därför bli svagare än väntat.

Diagram 2

Hushållens konsumtion

Miljoner kronor per kvartal, 2023 års priser

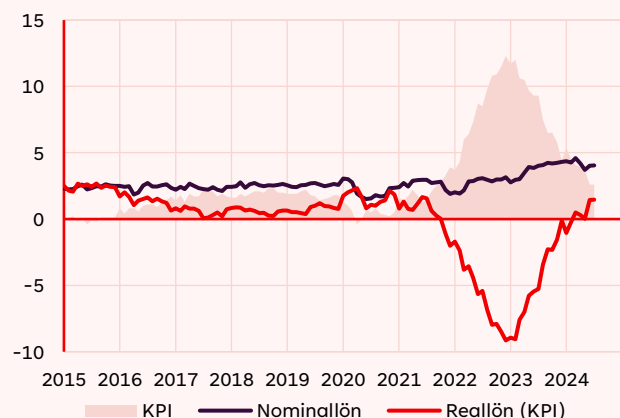

Källa: SCB

Diagram 3

Löne- och prisutveckling per månad

Procent

Källa: Medlingsinstitutet, SCB och egna beräkningar

Regeringens budget innehåller betydande skatte-sänkningar som stärker hushållens inkomster. Försla-gens utformning innebär dock att det framför allt är hushåll med högre inkomster som gynnas. Dessa hus-håll har låg marginell konsumtionsbenägenhet vilket dämpar tillväxteffekten. Sänkt skatt på sparande

¹ Det råder stor osäkerhet om den offentliga konsumtionens prisde-flator som medför att liknande nominella skattningar av den of-fentliga konsumtionen ändå kan resultera i olika real utveckling.

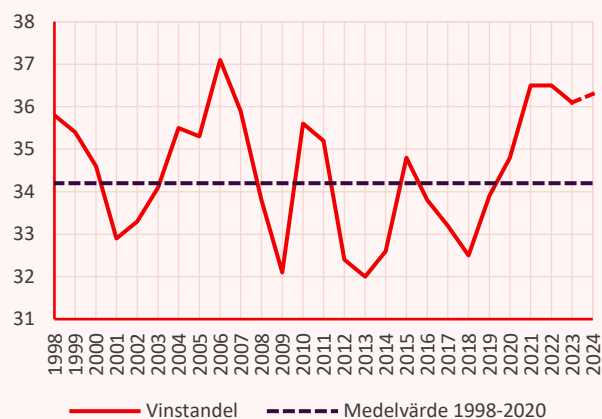
samt minskade ränteavdrag kan också bidra till en ökad sparbenägenhet och på så sätt ha en däm-pande effekt på återhämtningen.

De senaste årens svaga reallöneutveckling speglas också i ett högt vinstläge i näringslivet som framför allt varit ovanligt utdraget. En stegvis återbalanse-ring av vinst- och löneandelen skulle stärka hushål-lens köpkraft väsentligt och medföra en högre till-växttakt i ekonomin under kommande år utan att skapa inflationstryck.

Diagram 4

Justerad bruttovinstandel

Andel av förädlingsvärdet, procent

Källa: Konjunkturinstitutet och egna beräkningar

Likt hushållskonsumtionen väntas näringslivets inve-steringar bli lägre 2024 än i föregående prognos från LO-ekonomerna. De totala investeringarna har under 2023 och 2024 hållits tillbaka av det kraftiga fallet i bostadsinvesteringar. Investeringarna i bostäder bedöms nå botten i år. Under 2025 kan de för första gången på många kvartal börja bidra positivt till den svenska tillväxten.

Regeringens nya budgetproposition föranleder inga större revideringar av vår tidigare prognos för offent-lig konsumtion. Statens andel av kommunsektorns finansiering fortsätter att minska under 2025 och be-sparingstrycket på regionerna kommer att vara på-tagligt även in i 2025. Kommunsektorns konsumtion väntas därför växa långsammare än skatteunderla-get.¹

Samtidigt som det inhemska efterfrågetrycket är svagt bidrar utrikeshandeln än mer positivt till den svenska tillväxten än vad vi bedömde i våras. Fram-för allt importen har varit överraskande låg och gjort

att de sammantagna tillväxtutsikterna förbättras något jämfört med i vårens prognos.

Tyskland, Sveriges största handelspartner, upplever en industriell kris och har sedan sommaren fått sin tillväxtprognos för 2024 nedjusterad till 0,1 procent. En allmän ekonomisk oro har gjort att sparandet ökat för både tyska hushåll och företag, vilket påverkar inhemsk efterfrågan. En svag tysk efterfrågan riskerar att dämpa svensk export.

För resten av världen är konjunkturbilden något ljusare. Priserna stabiliseras och den penningpolitiska åtstramningen lättar, tydligast exemplifierat med den amerikanska centralbankens räntesänkning i september. Detta kan leda till fler investeringar och ökad konsumtion. En stor ökning i den globala handelsvolymen under andra kvartalet är en positiv signal i världsekonomin. Samtidigt finns en oro för ökande geopolitiska spänningar och fler handels hinder.

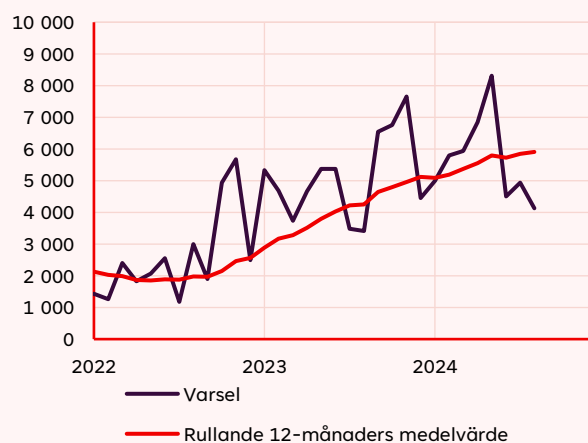
Arbetsmarknaden

De ledande indikatorerna på arbetsmarknaden fortsätter att peka åt fel håll. Varslen har fortsatt stiga under sommaren och flera stora varsel under september bekräftar att denna trend håller i sig.

Diagram 5

Varsel

Antal berörda individer per månad

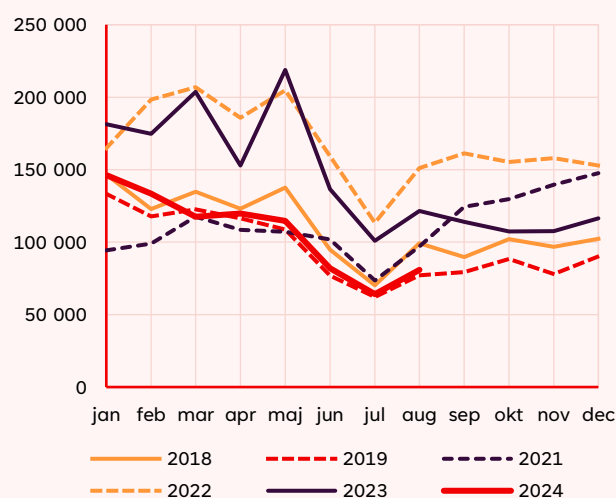
Källa: Arbetsförmedlingen och egna beräkningar

Nyanmälda platser på arbetsförmedlingen har också utvecklats väsentligt svagare än 2022 och 2023 och fortsätter peka mot en nedkylning av arbetsmarknaden i linje med tidigare prognoser.

Diagram 6

Nyanmälda lediga jobb

Antal per månad

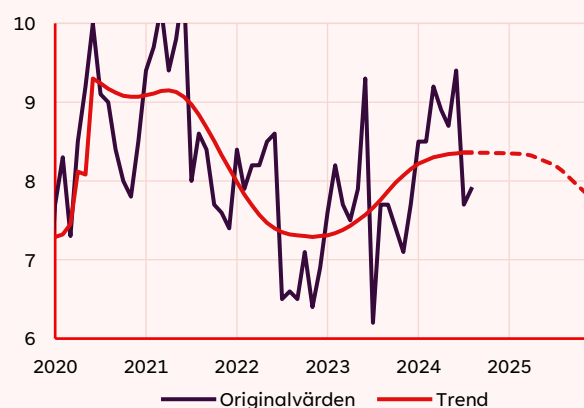
Källa: Arbetsförmedlingen och egna beräkningar

Arbetskraften och sysselsättningen bedöms bli något lägre än i vårens prognos. En utgångspunkt för detta är att SCB har reviderat ner både den trendmässiga arbetskraften och sysselsättningen för våren, sannolikt delvis på grund av att Skatteverket har avregistrerat personer som vid granskningar visat sig inte längre bo i Sverige. Vår bedömning är nu att arbetslösheten blir 8,3 procent i år och 8,2 procent år 2025.

Diagram 7

Arbetslöshet

Andel av arbetskraften, procent

Källa: SCB, egna beräkningar